

อารยธรรมจีน

สมัยราชวงศ์ต่างๆ

- ราชวงศ์ซาง มีอักษรภาพใช้แล้ว มีพิธีบูชาบรรพบุรุษ สะท้อนถึงความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย และการให้ความสำคัญกับระบบครอบครัว
- ราชวงศ์โจว ปกครองจีนนานที่สุด ถือเป็นารเริ่มต้นประวัติศาสตร์จีน
  - นักปรัชญาของจีน (ช่วงปลายสมัยราชวงศ์โจว)
    - ขงจื้อ ได้ชื่อว่าเป็นปราชญ์ที่มีความรอบรู้ชำนาญในประมวลจารีตพิธี สั่งสอนให้คนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
    - เล่าจื้อ (ลัทธิเต๋า) สอนให้มนุษย์ละทิ้งสังคม
    - เม่งจื้อ ดำเนินการสงคราม โดยให้ใช้หลักความรักอันพึงมีต่อมนุษยชาติ
    - ระบบฟาเลี่ย (ระบบนิติธรรมนิยม - Legalism):- หานเฟยจื้อ หลี่ชื้อ เรียกร้องให้ใช้วิธีที่รุนแรงและเด็ดขาดในการปกครอง ใช้กฎหมายเป็นหลัก
  - ราชวงศ์ฉิน ชิงตั้งแห่งแคว้นฉินล้มราชวงศ์โจว สร้างจีนให้เป็นจักรวรรดิ และสถาปนาตนเองเป็นจักรพรรดิองค์แรกของจีน (ฮ่องเต้) ใช้การปกครองแบบนิติธรรมนิยม สั่งเผาหนังสือ เชื่อมต่อกำแพงเมืองของรัฐต่างๆทางภาคเหนือเพื่อป้องกันการรุกรานของพวกคนป่า
  - ราชวงศ์ฮั่น
    - เริ่มใช้วิธีการสอบคัดเลือกเข้ารับราชการ โดยใช้ดำรับทั้ง ๕ ของขงจื้อ
    - มีการรื้อฟื้นและรวบรวมตำรา มีการจดบันทึกประวัติศาสตร์โดยชื่อหม่าเชียน
    - มีเส้นทางสายไหมผ่านไปทางเอเชียกลาง และรับพุทธศาสนาเข้ามาจากอินเดีย
  - จีนสมัยสามก๊ก
    - เมื่อราชวงศ์ฮั่นสลายตัวลง ได้เกิดสงครามแย่งชิงอำนาจ จีนแบ่งเป็น ๓ ก๊ก คือ ก๊กของโจโฉ ชุนกวน เล่าปี่
  - ราชวงศ์ถัง
    - เป็นสมัยที่จีนมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด นับเป็นยุคทองของจีน
    - การค้ากับต่างแดนเจริญมาก สินค้าออกที่สำคัญคือผ้าไหม เครื่องลายคราม
  - ราชวงศ์ซ้อง (ซ่ง)
    - เป็นสมัยที่เจริญด้านวัฒนธรรมอย่างมาก เครื่องกระเบื้องและเครื่องลายครามของจีนเจริญสูงสุดในสมัยนี้
    - สนับสนุนการค้าทางเรือ มีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติอย่างกว้างขวาง

- ราชวงศ์มองโกล (หงวน, หยวน)

- เจงกีสข่านเข้ารุกรานและยึดครองจีน ตั้งราชวงศ์มองโกล และตั้งปักกิ่งเป็นเมืองหลวง
- มีการติดต่อโดยตรงกับประเทศทางตะวันตก โดยมองโกลเข้าครอบครองเส้นทางค้าขาย

ทางเอเชียภาคกลาง

- ราชวงศ์หมิง (หมิง)

- ชาติตะวันตกเริ่มเข้ามายังจีน ชาติแรกคือ โปรตุเกส
- ตอนปลายสมัยเกิดกบฏเนื่องจากการเก็บภาษีที่รุนแรงและความอดอยาก เปิดโอกาสให้

พวกแมนจูเข้ารุกราน

- ราชวงศ์แมนจู (ชิง, เซ็ง)

- ตั้งราชวงศ์สุดท้ายของจีน มีฮ่องเต้องค์สำคัญคือ กังซี และ เจียนหลง
- ตอนปลายราชวงศ์ แผ่นดินจีนตกอยู่ใต้อำนาจของซูลิไทเฮา

สังคม ประกอบด้วยคน ๓ ชั้นใหญ่ๆ คือ

๑. ชนชั้นสูง

๒. พ่อค้า

๓. ชาวนา

ความคิดความเชื่อ

- การบูชาบรรพบุรุษ แสดงถึงความเชื่อถือเรื่องการคงอยู่ของวิญญาณ
- ความเชื่อเรื่องอาณัติจากสวรรค์และโอรสแห่งสวรรค์
- ความเชื่อที่ว่าจีนเป็นศูนย์กลางของโลก

นักปรัชญาคนสำคัญ

ขงจื้อ

- เขียนคัมภีร์ ๕ เล่ม ซึ่งต่อมาถูกใช้เป็นคู่มือสอบจอหงวน
- เชื่อว่ามนุษย์ที่สมบูรณ์คือมนุษย์ที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม เน้นเรื่องการปฏิบัติ

ตนให้เหมาะสมกับหน้าที่

เล่าจื้อ

- แต่งคัมภีร์เต๋าเต็กเก็ง
- สอนให้ใช้ชีวิตอย่างง่ายๆเหมือนน้ำ ทำตัวให้กลมกลืนกับธรรมชาติ

ความเจริญทางวิทยาการ

- รู้จักการประดิษฐ์ปฏิทินใช้
- ประดิษฐ์เครื่องวัดแผ่นดินไหว นาฬิกาน้ำ นาฬิกาแดด เข็มทิศ กระดาษ หมึก

- ทำแทนพิมพ์ในสมัยราชวงศ์ถัง

เอกสารอ้างอิง

- นันทนา กปิตกาญจน์. ๒๕๕๐. ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโลก. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๐. อารยธรรม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำถามท้ายบท

๑. เพราะเหตุใดจีนชื้ออ่องเต้จึงถูกพิจารณาว่าเป็นทั้งมหाराชและทรราชย์ _____
๒. ระบุสิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญของจีน 3 อย่าง _____
๓. การจี้มก้องสะท้อนถึงทัศนะของจีนโบราณอย่างไร _____
๔. คำสอนในลัทธิเต๋ามีอิทธิพลต่อศิลปะของจีนอย่างไร _____
๕. เพราะเหตุใดคำสอนของขงจื้อจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อระบบราชการจีนในสมัยโบราณ _____
๖. อารยธรรมจีนมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของดินแดนไคบั้งในแถบเอเชีย _____